

فرایند اجرایی مدیریت درد شیرخواران و کودکان بستری در بیمارستان

تشخیص و اندازه گیری شدت درد

مرحله اول :

- 1- در هر شیفت کاری همراه با کنترل علائم حیاتی شیرخوار و کودک، درد نیز به عنوان پنجمین علامت حیاتی مورد ارزیابی قرارگیرد.
- 2- ارزیابی باید به صورت منظم و در فواصل زمانی مشخص انجام شود.
- 3- مقیاس های اندازه گیری درد، متناسب با گروه های سنی مختلف، به شکل کارت های مجزا تهیه شده و در بخش ها در دسترس قرار داده شوند.
- 4- بسته به سن کودک، ابزار مناسب انتخاب گردد.

درمان یا تسکین درد

مرحله دوم :

- روش های غیر دارویی کنترل درد : بر اساس سن کودک از روش غیر دارویی مؤثر در همان سن استفاده می گردد.
- 1- مراقبت کانگوروی 2- مکیدن غیر تغذیه ای و پستانک 3- انحراف فکر 4- بازی درمانی 5- بازی تعاملی 6- فعالیت های بدنی 7- کارت های انحراف ذهن 8- ماساژ 9- روش های تسکین محیطی 10- جویدن آدامس شیرین

روش های دارویی استفاده از روش های دارویی برای تسکین درد باید با تجویز پزشک صورت پذیرد . بهترین تسکین دهنده های خوراکی درد در کودکان، استامینوفن و ایبوپروفن هستند. در دسته ی داروهای تزریقی نیز، در حال حاضر استفاده از (مورفین، پاراستامول (استامینوفن تزریقی) و کلونیدین نسبت به میدازولام ارجح می باشد. استفاده از میدازولام به علت تاثیرات منفی بر رشد و تکامل مغز، می بایست محدود گردد.

ارزیابی مجدد (ارزشیابی)

مرحله سوم :

1. بر اساس شدت درد کودک، ارزیابی درد و کنترل علائم حیاتی هر نیم تا 4 ساعت ادامه می یابد.
2. در کودکان با شدت درد کمتر، پایش روتین و در کودکان با شدت درد متوسط تا شدید ارزیابی درد در فواصل زمانی کوتاه تر و مطابق الگوریتم مدیریت درد ادامه یابد.
3. نتایج ارزیابی مجدد کودک باید به اطلاع پزشک مربوطه برسد و مستند سازی مناسب در هر مرحله از تشخیص، تسکین و ارزیابی مجدد درد توسط پرستار صورت گیرد و بر اساس نظر پزشک نیز در مورد قطع یا ادامه داروی مسکن، تصمیم گیری شود.

مداخلات غیردارویی مؤثر به تفکیک سنی کودکان

راهنمای شناختی رفتاری

سن	صدهای آرامش بخش، کاهش صدا، شبیه سازی دوران جنینی، کاهش نور، افزایش و کاهش دما، حضور والدین، تکان دادن ملایم، مکیدن غیر مغذی، قنداق کردن، لمس/ماساژ، تخت خواب مشترک، نوشیدن محلول شیرین، تحریک حس، ارتباط پوستی (روش کانگورو)
شیرخواران (0-1 سال)	صدهای آرامش بخش، کاهش صدا، شبیه سازی دوران جنینی، کاهش نور، افزایش و کاهش دما، حضور والدین، تکان دادن ملایم، مکیدن غیر مغذی، قنداق کردن، لمس/ماساژ، تخت خواب مشترک، نوشیدن محلول شیرین، تحریک حس، ارتباط پوستی (روش کانگورو)
کودکان نوپا (1-3 سال)	ماساژ ملایم، تکنیک های حواس پرتی، بازی درمانی، موسیقی و حرکت
پیش دبستانی (3-5 سال)	قصه گوئی، هنردرمانی، تکنیک های آرامش، بازی تعاملی
کودکان سن مدرسه (6-12 سال)	درمان شناختی-رفتاری، تصویرسازی هدایت شده، فعالیت های بدنی، موسیقی درمانی، کارت های انحراف ذهن، حباب سازی، آدامس شیرین
نوجوانان (13-18 سال)	رایحه درمانی، درمان شناختی-رفتاری پیشرفته، راهبرد های آرام سازی، گروه های حمایت از همتایان، تکنیک های خود مدیریتی، واقعیت مجازی، دلقک های بیمارستانی، هیپنوتیزم، بیوفیدبک/آموزش آرام سازی با کمک بیوفیدبک، درجه بندی درد و مواجهه تدریجی، مدیریت درد شناختی و هیجانی

انواع ابزارهای اندازه گیری درد در شیرخواران و کودکان بر حسب نوع درد و سن

FLACC Scale (Face, Legs, Activity, Cry, Consolability)

این مقیاس از پایان 1 ماهگی تا 7 سالگی استفاده میشود و در کودکان بزرگتر بستری در PICU که قادر به تکلم نیستند نیز قابل استفاده است . * نمره کمتر از 3 درد خفیف، 4 تا 6 درد متوسط و نمره بالای 7 درد شدید را نشان می دهد.

معیار ها	نمره صفر	نمره 1	نمره 2
صورت	عدم وجود حالت خاص یا در حال لبخند زدن	لبخند های گاه به گاه یا اخم، پس زدن، بی علاقه	لرزیدن دائمی و مکرر چانه، فک به هم فشرده
پاها	حالت طبیعی یا آرام	ناراحت، بیقرار، سفتی	لگد زدن، پاهای کشیده شده
فعالیت	دراز کشیدن آرام، حالت طبیعی، به آسانی حرکت میکند.	پیچ و تاب خوردن، بی ثبات، عقب و جلو شدن، سفتی	خمیده شدن، سفت و سخت یا حرکات سریع
گریه	بدون گریه (بیدار یا خواب)	نالیدن یا زاری کردن، شکایت های گاه و بیگاه	پیوسته گریه میکند، جیغ میکشد یا گریه میکند، مکرر شکایت میکند.
تسلی پذیر	خشنود، آرام	با لمس گاه به گاه تسلی پیدا میکند، در آغوش کشیده شده و با او صحبت شود، میتوان ذهن او را از درد منحرف کرد.	دلداری دادن و آرام کردن او دشوار است.

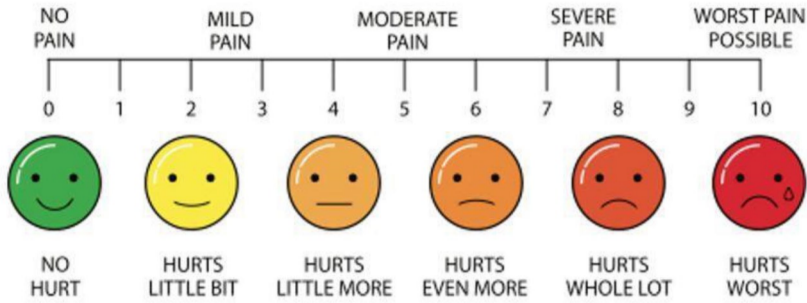
Children's and Infant's Postoperative Pain Scale (CHIPP)

این ابزار برای شیرخواران و کودکان 6 ماه تا 7 سال برای تعیین شدت دردهای بعد از عمل جراحی کاربرد دارد. * نمره کمتر از 3 درد خفیف، 4 تا 6 درد متوسط و نمره بالای 7 درد شدید را نشان می دهد.

معیار ها	نمره صفر	نمره 1	نمره 2
گریه	ندارد	نالیدن میکند	جیغ و فریاد میکشد
حالات صورت	آرام است / لبخند می زند	فشردن دهان و لبها	چهره در هم کشیده است
وضعیت تنه	نرمال	تکان می خورد	سر را بالا می کشد
وضعیت پاها	ریلکسی	لگد می زند	منقبض کرده
بی قراری حرکتی	ندارد	متوسط	بیقرار

Wong-Baker Faces Pain Rating Scale

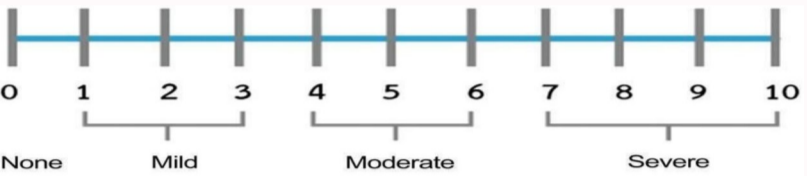
این ابزار برای کودکان بین 3 تا 7 سال مناسب است * نمرات 1 تا 3 درد خفیف، 4 تا 6 درد متوسط و نمرات 7 تا 9 درد شدید و نمره 10 بسیار شدید می باشد.

Numeric Rating Scale (NRS)

این مقیاس برای کودکان بالای 7 سال که قادر به فهم مفاهیم انتزاعی تری هستند، استفاده میشود.

* نمرات 1 تا 3 درد خفیف، 4 تا 6 درد متوسط و نمرات 7 تا 10 درد شدید می باشد.

ابزارهای فیزیولوژیک

در برخی موارد که ارزیابی دقیق درد از طریق رفتارهای مشاهدهای یا خودگزارشی ممکن نیست، از شاخصهای فیزیولوژیک مانند ضربان قلب و سطح اشباع اکسیژن به عنوان ابزارهای کمکی استفاده میشود.

Heart Rate and Oxygen Saturation

- * افزایش ضربان قلب و کاهش سطح اشباع اکسیژن میتواند نشانگر وجود درد در شیرخواران یا کودکانی باشد که، نمیتوانند به صورت مستقیم درد خود را بیان کنند.
- * این ابزارها به تنهایی کافی نیستند، اما به عنوان مکمل ابزارهای رفتاری میتوانند در تشخیص دقیقتر کمک کنند.

آیا کودک قادر به بیان شدت درد می باشد؟

بله

خیر

کودک اینتوبه است / کودک CP است / کوچکتر از 3 سال است /

ارزیابی دوره ای درد همراه با علائم حیاتی با استفاده از ابزار مختص به هر گروه سنی انجام شود.

استفاده از ابزار FLACC در تمامی گروه های سنی فاقد کلام

بالای 7 سال
مقیاس عددی

3 تا 7 سال
مقیاس چهره

1 ماه تا 3 سال
FLACC

اقدامات پرستاری بر اساس نمره به دست آمده از ابزار ارزیابی (در کلیه ابزارها)

توجه: نمره کمتر از 3 درد خفیف، 4 تا 6 درد متوسط و نمره بالای 7 درد شدید را نشان می دهد.

درد شدید: بالای 7 استفاده از اقدامات غیر دارویی + مورفین + کلونیدین طبق دستور پزشک

درد متوسط تا شدید: 4 تا 6 استفاده ترکیبی از اقدامات غیر دارویی + داروهای خفیف (پاراستامول) طبق دستور پزشک

درد خفیف: کمتر از 3 استفاده از روش های غیر دارویی مانند بازی درمانی، مکیدن سوکروز، مراقبت آغوشی، پرت کردن حواس

فاقد درد: نمره صفر مستند سازی و ادامه مراقبت و اندازه گیری درد هر 4 ساعت

پایش مجدد و ارزشیابی

بدون درد: ارزیابی نمره درد طبق روتین همراه با چک علائم حیاتی اجرای مداخلات غیر دارویی ثبت و مستندسازی

درد خفیف: ارزیابی نمره درد هر 4 ساعت اجرای مداخلات غیر دارویی ثبت و مستندسازی و گزارش به پزشک

درد متوسط تا شدید: ارزیابی نمره درد کودک هر 15-30 دقیقه تا 4 ساعت در صورت بهبود درد ادامه مداخله انتخابی در صورت عدم بهبود درد، اطلاع به پزشک + روش های غیر دارویی افزایش دوز دارو در صورت تجویز پزشک ثبت و مستندسازی و گزارش به پزشک

